

MANIFESTACIÓ 9 D'OCTUBRE

18 H C. HOSPITAL - GUILLEM DE CASTRO VALÈNCIA

PELS NOSTRES DRETS, PEL NOSTRE PAÍS

CONVOCA: COMISSIÓ 9 D'OCTUBRE

Ha anat salvant tots els pressupostos sense cap mena de dificultat amb els suports travats amb uns grups polítics o uns altres. Canvis, recanvis, promeses, allò que ha convingut per aconseguir el suport. I quan semblava que la credulitat dels partits catalans es podria haver esgotat, ara, l'executiu de Rodríguez Zapatero encara té terreny per recórrer amb més formacions de l'estat espanyol per a poder aspirar, de nou, a aprovar sense gaires problemes els pressupostos del 2009.

Així doncs, els grups catalans no tenen gaire marge de maniobra en el debat dels pressupostos. O bé intenten *col·locar* alguna esmena —que reeixirà si ho considera oportú l'executiu estatal—, o bé converteixen el debat dels pressupostos en un espai per a fer públic el seu nivell d'insatisfacció —si és el cas— pel tractament fiscal que el govern espanyol dispensa als Països Catalans. És a dir, o peix al cove o confrontació. I, ara com ara, les formacions polítiques catalanes s'han decantat per la primera opció. I encara s'hi han abocat més des que el PSOE, amb Rodríguez Zapatero, va recuperar el govern espanyol. Les bones maneres, comparades si més no amb les actituds dels darrers governs de José Maria Aznar, van fer creure que les coses podien canviar. Semblava que el *peix al cove* que fins llavors havia estat un eixut gota a gota, amb l'arribada del nou tarannà es convertiria en un doll d'alegria. Res, de res. Els anys han palesat que les coses no havien canviat, que les bones paraules no han millorat les dotacions pressupostàries destinades als Països Catalans i que també es mantenia la tradició d'incomplir allò pactat als pressupostos. Fins i tot ara, en època de vaques magres, encara seran els territoris més maltractats fiscalment els qui pagaran el plats trencats dels pressupostos del 2009.

Els grups parlamentaris catalans al Congrés han anat carregant-se d'escepticisme. No hi ha ningú que no sigui conscient que, gairebé sempre, el negociador estatal de torn ha seguit amb els interlocutors catalans l'estratègia de l'ase i la pastanaga.

L'inici del miratge. Al quart trimestre del 2004, en la negociació dels pressupostos estatals del 2005, com s'havia anat configurant des del mateix debat

L'enganyifa dels pressupostos de l'estat

Reunió entre els dirigents d'ERC, Joan Puigcercós i Josep-Lluís Carod-rovira, i els del PSOE, Alfredo Pérez Rubalcaba, José Blanco i Álvaro Cuesta per a negociar el pressupostos del 2006.

Durant els seus mandats, José Lluís Rodríguez Zapatero ha sabut gestionar molt bé els processos de negociació dels pressupostos generals de l'estat. Suscitar expectatives, canvis de socis parlamentaris, ús i abús de les promeses. Tot per a aprovar, de sobres, els comptes dels seus governs.

d'investidura, ERC i ICV esdevenien els aliats preferents del PSOE al Congrés dels Diputats. Totes dues formacions, malgrat expressar fortes crítiques amb els comptes presentats per l'executiu de Zapatero, van acabar deixant pas a l'aprovació dels pressupostos del 2005. Esquerra havia mantingut unes dures negociacions que havien reportat partides pressupostàries en matèries inèdites, com ara el suport al foment de la llengua (amb 16 milions d'euros, inclòs en el Ministeri d'Indústria, del ministre José Montilla). També va aconseguir de crear fons per a la immigració, a fi de distribuir recursos entre les comunitats autònomes segons el nombre d'immigrants

censats. Igualment va poder introduir esmenes per a fons per a la dependència –quan començava el debat per la discussió de la futura llei de dependència. També introduïen mesures per a reforçar el sector hotelier, partides per al rescat de peatges i per a estudis per a engegar nous projectes de construcció.

Iniciativa, dins el grup EU-ICV, va arribar a acords per a aprovar els pressupostos del nou govern socialista. Tot i considerar-los poc ambiciosos, els ecosocialistes van preferir establir acords amb el govern espanyol en política social i ambiental.

Però una de les bases més importants d'aquella entesa va ser l'acord per la

lleï d'acompanyament dels pressupostos. La llei pactada entre el PSOE, ERC, EU-ICV i CC modificava l'anterior llei d'estabilitat pressupostària, que lligava de mans i peus la capacitat de les autonomies i dels ens locals, perquè fixava els límits d'endeutament.

Per una altra banda, CiU era oposició i tenia poca capacitat de moviment. La federació nacionalista va presentar una esmena a la totalitat dels pressupostos del 2005. El dirigent de la federació Josep Antoni Duran i Lleida vinculà la crítica a l'acció del nou govern català. Considerava que els pressupostos evidenciaven "la incapacitat del govern català i del PSC per a defensar els seus interessos davant del PSOE. No hi ha cap pla especial per a Catalunya i, en canvi, sí que hi ha compromisos per a algunes altres comunitats autònomes". Malgrat això, la federació va presentar un total de 360 esmenes durant la tramitació parlamentària dels pressupostos, que implicaven la variació de la destinació d'uns 3 milions d'euros.

Tot esperant què dóna de si l'Estatut.

En la negociació dels pressupostos del 2006, els partits catalans ja van poder començar a comprovar que el nivell de compliment de l'execució pressupostària era, si fa no fa, com el dels governs anteriors. Amb tot, si fa no fa, se segueix la inèrcia dels primers pressupostos. És a dir, el PSOE manté de socis preferents els grups d'ERC i IU-ICV. I al final del procés, els comptes del 2006 van ser els que més suport van rebre des dels anys 80: de tots els grups tret del PP.

Malgrat els acords, ERC hi presentà prop de 300 esmenes, algunes de les quals destinades a reforçar sectors econòmics com ara el tèxtil, el turisme i la indústria. Els republicans esperaven també que aquells pressupostos permetrien de fer les primeres passes per a l'eliminació progressiva dels peatges, en un any o un any i mig.

Iniciativa, malgrat els recels inicials, finalment també els va aprovar, gràcies a la incorporació de partides destinades

Artur Mas, José Luis Rodríguez Zapatero i Josep Antoni Duran i Lleida, després de la reunió que van tenir a Madrid per a desbloquejar la negociació del nou Estatut.

a política forestal (amb prop de 900 milions), d'immigració, de dependència (amb 200 milions per a cada part) o d'ocupació.

CiU va mantenir un paper d'oposició: va presentar més de 400 esmenes i una esmena a la totalitat, però va poder-ne pactar 48, entre les quals es destaca una partida de suport a l'escola concertada, en el marc de la LOE (llei orgànica d'educació) i alguns altres acords vinculats a polítiques d'immigració, suport als sectors productius (com la millora del tractament dels treballadors autònoms), etc.

El desenllaç de l'Estatut i el canvi de parelles. L'acord entre Artur Mas i José Luis Rodríguez Zapatero implicà en la política espanyola un canvi d'aliances parlamentàries. El PSOE recuperà la interlocució amb CiU i deixà de prioritzar els acords amb ERC. I tot això a les portes de les eleccions catalanes, en ple procés de negociació dels pressupostos de l'estat. CiU, a la tramitació dels pressupostos del 2007, va pactar esmenes que feien créixer la inversió a Catalunya en prop de 130 milions d'euros, tot i haver presentat inicialment una esmena a la totalitat.

Per contra, ERC veia com la seva interlocució amb el PSOE dels dos anys anteriors havia quedat arraconada. Aconseguia algunes partides, però que-

daren molt lluny de les obtingudes als exercicis anteriors. Fins al punt que els republicans deixaren de donar suport als pressupostos d'aquell any, a diferència dels dos anys anteriors. ERC, que també va presentar una esmena a la totalitat, va presentar 534 esmenes parcials. Però no li van servir per a aconseguir l'objectiu d'incloure el traspass de l'aeroport del Prat en la tramitació dels pressupostos, una reivindicació que havia caigut de l'Estatut. Els desacords en l'aplicació de la clàusula addicional tercera del nou Estatut també van afavorir el rebuig dels republicans als comptes de l'executiu espanyol. Esquerra tampoc no aconseguí que la inversió de les obres no executades es derivés cap a un fons per al rescat de peatges. La formació independentista també denuncià que durant aquell mateix any, el 2006, només s'havien executat el 20% de les inversions en ferrocarrils previstes als pressupostos.

EU-ICV van donar suport als pressupostos del 2007, després d'aconseguir acords per més de 160 milions d'euros per a augmentar la despesa social, ambiental i d'inversions en municipis. Entre aquests acords es destaca el compromís que el govern de l'estat faria entrar en vigor el 2007 la *fiscalitat verda*.

Es consagra el desencís. Els pressupostos del 2008 foren aprovats, al

congrés, en darrera instància, gràcies al suport del PSOE, PNB, EU-ICV, BNG, CHA i un parell de diputats escindits de CC i un del PP, que van aconseguir aixecar el vet imposat pel Senat. PP, CiU, ERC, EA Nafarroa Bai i CC van votar contra els pressupostos.

De les formacions catalanes, Iniciativa fou l'única que va mantenir el suport als pressupostos. Així i tot, el seu portaveu, Joan Herrera, expressava que no eren uns bons pressupostos. Iniciativa havia pogut introduir algunes partides en matèria de protecció del territori i d'espais naturals, alhora que havia donat per bo el compromís de l'estat de complir la metodologia acordada amb la Generalitat per a determinar el compliment de la disposició addicional tercera de l'Estatut.

CiU havia pogut pactar algunes partides importants, com en pressupostos anteriors. Però, finalment, fonts de la federació atribueixen a pressions dels socialistes catalans el trencament de part dels acords entre la federació i el PSOE. De fet, CiU, com ERC, va donar suport al vet dels pressupostos al Senat. La federació considerarà que faltaven garanties per al compliment de les inversions previstes a l'Estatut i criticà unes polítiques del Ministeri de l'Habitatge, que considerarà que envaien les competències catalanes.

ERC va ser totalment desbancada del procés del debat pressupostari. Cap de les seves esmenes no fou acceptada. Al llibre *El més calent... al front de Madrid*, que recull l'experiència del grup parlamentari independentista a Madrid la legislatura passada, s'atribueix la frase "als d'Esquerra, ni aigua" a una destacada diputada del PSC a Madrid.

Ara, els partits catalans són a les portes d'un nou debat de pressupostos generals. I arriben a aquest debat essent més prescindibles que no ho eren en els comptes del 2008. A més a més, es troben enmig de la negociació complicada d'un nou model de finançament autonòmic, que difícilment serà favorable si no hi ha un reagrupament de forces davant del negociador estatal. Un negociador que, any rere any, ha demostrat tenir sempre prou recursos per a fer allò que més li ha convingut.

Enric Rimbau